

رسانه ها و انتخابات

رسانه ها جزء نهاد های مدنی بشمار می آیند و نقش مهمی در موفقیت پروسه های مدنی و دیموکراتیک دارند. رسانه ها صرف نقش مثبت در این پروسه ندارند، بلکه به همان میزانی که این نقش را دارند از نقش منفی هم برخوردار هستند. به عبارت دیگر میتوان گفت که رسانه ها در این پروسه دو نقش متضاد دارند، یکی نقش اصلاحی و دیگری نقش تخریبی.

در کشورهای دیموکراتیک و با ثبات از نقش اصلاحی رسانه ها بیشتر استفاده می شود، زیرا در این کشورها مردم از آگاهی های فراوانی در عرصه های مختلف برخوردار هستند. از سوی دیگر قوانین و اصولیکه جوامع دیموکراتیک توسط آنها اداره می شوند بر پایه واقعیت های عینی استوار است و زمینه برای عدول رسانه ها از این اصول فراهم نیست و اگر هم باشد مردم اجازه نمی دهند. در این کشورها منافع ملی، امنیت ملی، اقتدار ملی و سایر ارزش ها تعاریف مشخص دارند و کوشش می شود از همه ابزارها و نهادها در راستای تقویت همین مسائل استفاده شود. اما در کشورهای توسعه نیافته از نقش تخریبی رسانه ها بیشتر استفاده صورت می گیرد. در کشورهای نامبرده بدلیل فقدان بسیاری از امکانات زندگی مدنی و رفاهی، از ابزارهای مدنی استفاده مطلوب نمی شود.

در این کشورها معمولاً نظام های بسته حاکم هستند. در میان این نظام ها و مردم بدلائل مختلفی کشیدگی وجود دارد. همین مسائل موجب بی ثباتی نظام های سیاسی این کشورها شده و از حاکمیت ملی آن ها کاسته است. از سوی دیگر در کشورهای عقب مانده و یا به عبارت دیگر عقب گذاشته شده آگاهی مردم نسبت به مسائل مهم داخلی و خارجی کم است.

این امر نیز باعث می شود که برخی از نهادها و شخصیت ها برای رسیدن به اهداف مشروع و یا غیر مشروع، از ابزارهای در دست داشته خود استفاده غیر موجه نمایند و در صدد تعریف واقعیت ها بر آیند. در افغانستان متأسفانه امکان وقوع چنین مسائل خیلی زیاد است و جامعه ما از این جهت سخت در معرض آسیب قرار دارد.

در ظرف ۹ سال گذشته که سه انتخابات در افغانستان برگزار شد؛ مشاهده شد که برخی از رسانه ها بجای نقش اصلاحی به نقش تخریبی خود پرداخته بودند.

با این حال می توان نقش اصلاحی و تخریبی رسانه ها را در سه مرحله زمانی برجسته ساخت:

- ۱- قبل از برگزاری انتخابات و در جریان کمپاین نامزدان
 - ۲- روز برگزاری انتخابات
 - ۳- پس از برگزاری انتخابات و اعلام نتایج
- با توجه به واقعیت های کنونی افغانستان میتوان در این مراحل، مهمترین نقش تخریبی رسانه ها را چنین برشمرد:
- ۱- شایعه پراکنی
 - ۲- تخریب نامزدان مخالف
 - ۳- توصیف بیش از حد از نامزدان موافق
 - ۴- زیر سوال بردن اصل انتخابات
 - ۵- اتهام وارد کردن به مسئولان برگزاری انتخابات
 - ۶- بزرگ ساختن مشکلات بر سر راه برگزاری انتخابات مثل نا امنی و ...
 - ۷- نا امید ساختن مردم نسبت به نتایج انتخابات
 - ۸- تحریک مردم به اعتراض های غیر قانونی در باره نتایج این پروسه
 - ۹- بزرگ جلوه دادن تقلبات احتمالی
- و اما نقش مثبت رسانه ها:
- ۱- اطلاع رسانی دقیق و بموقع از جریان برگزاری انتخابات
 - ۲- تشویق مردم به مشارکت
 - ۳- بیان تخلفات انتخاباتی با توجه به اسناد معتبر
 - ۴- معرفی نامزدان انتخابات به مردم

- ۵- بر جسته کردن اهمیت انتخابات برای مردم افغانستان
 - ۶- تاکید بر انتخاب چهره های ملی و علمی
 - ۷- انتقاد سالم از مسئولان برگزاری انتخابات
 - ۸- تاکید ویژه بر سهم زنان در این پروسه مدنی
 - ۹- کم ارزش جلوه دادن مشکلات بر سر راه برگزاری انتخابات
 - ۱۰- امیدوار ساختن مردم.
- در حال حاضر اعتماد مردم افغانستان نسبت به رسانه ها در سطح بالائی قرار دارد. در ظرف ۹ سال گذشته رسانه های افغانستان خدمات چشمگیری ارائه کرده اند.
- این رسانه ها با نشر برنامه های سیاسی، فرهنگی، اقتصادی و... جایگاه شان را تا حد زیادی در افغانستان تثبیت کرده اند.
- البته در فعالیت های رسانه های کشور ما در این سالها نواقصی هم بوده که نمی شود از کنار آن ها بی تفاوت گذشت. اما با این شرایطی که افغانستان دارد، دومین انتخابات پارلمانی فرصتی برای تثبیت بیشتر جایگاه رسانه ها و فرهنگ رسانه ای در کشور است.
- انتظار می رود که همه رسانه های کشور نقش مثبت شان را در این فرایند دیموکراتیک بخوبی ایفا نمایند.